Reumatoidni artritis

Artroza i reuma

Svjetska zdravstvena organizalja WHO pod pojam reuma stavija sva oboljenja (oko 450 različitih) koja se manifestiraju na motoričkom aparatu i koja su povezana s bolovima i ograničenim gibanjem. Sve te bolesti su skoro uvijek kronične i u pravilu Uoš) nisu izlječive. One se dijele u četiri glavne skupine:

-upalna reumatska oboljenja, tzv. artritis
-degenerativne promjene na zglobovima, tzv. artroza
- reumatizam mekanog (nekoštanog) tkiva, tzv. fibromialgija
- oboljenja u okviru metabolizma s utjecajem na zglobove, tzv. giht

 Ponekad nije sasvim jednostavno razlikovati sve te oblike. Simptomi mogu biti vrlo slični i čak može doći do paralelne pojave oboljenja. Tako poneki dugotrajni artritis može dovesti do artroznih razaranja dotičnih zglobova, a kod neke artroze može često doći i do popratnih upala koje se javljaJu umahovima. Općenito se pod reumom podrazumijeva reumatski ili reumatoldni artritis koji uglavnom simetrično zahvati više zglobova i počne često između 35. i 45. godine života., ali također može početi i u dječjoj dobi. U Njemačkoj od te bolesti boluje oko 800.000 ljudi, od toga 5% djece i mladeži ispod 16 godina. Prvi znakovi se pojavljuju u pravilu na osnovnim i srednjim zglobovima prstiju, što kod rukovanja može izazvati tipičnu bol, tzv. bol kod

pozdravljanja. U daljnjem razvoju ta bolest zahvati malo po malo i druge zglobove kao lakat, ramena, nOžne prste, skočni zglob i koljeno. Za to oboljenje tipični su tzv. reumatski čvorovi koji se osobito često stvaraju na podlaktici u blizini lakta.

Reumatoidni artritis nije bolest zglobova, on pogađa cjelokupnog čovjeka

Za razliku od artroze kod reumatoidnog artritisa se radi o bolesti sustava, lj. ona zahvati cijeli orga nizam. Stoga se ta bolest ne ograniči samo na zglobove, već se može proširiti i na unutarnje organe kao što su npr. srce, pluća, oči, živčani i krvožilni sustav. Pacijenti tada ne pate samo od tegoba sa zglobovima, već i od popratnih općenitih simptoma poput anemije, umora i nedostatka energije. Stvarni razlozi tog obo ljenja još nisu točno poznatI. Većina znanstvenika pretpostavlja da se radi o poremećaju imunološkog sustava. Zasigurno I genetska predispozicija igra određenu ulogu, što se može zaključiti iz učestale pojave te bolesti u okviru obitelji. Budući da žene od te bolesti obole puno češće od muškaraca, neki smatraju da izvjesni utjecaj na tu bolest imaju i hormoni.

Razvoj bolesti je dobro istražen

 Zašto dolazi do te bolesti nije još poznato, ali se jako dobro zna što se zapravo tu događa. Opna koja iznutra obavija zglobove (sinovialis), bude napadnuta preko tijelu svojstvenog imunolož kog sustava. Dolazi do stvaranja različitih transmitera koji izazivaju upalne procese. Opna zgloba zadeblja, počne ubrzano rasti i pojačano lučiti zglobnu tekućinu, što se onda primjećuje kao vrlo bolan izljev u zglobu. Enzimi koji nastaju u tim procesima napa- daju pored zglobne opne i hrskavicu i kosti, dok se na koncu ne uništi cjelokupan zglob. U taj upalnl proces nije samo uvučen cijeli zglob, već i okolna zglobna čahura, sveze (ligamenti) i tetive. Sve slabije kretanje i gibanje dovodi do nestanka mišićne mase S posljedicom da zglob postaje nestabilan i nastaju kriva pozicioniranja. Ako je taj začarani krug već u tijeku, onda je teško ili uopće nije moguće vratiti jednom nastale izmjene na staro stanje.

Budući da se uništenje zgloba osobito u prve dvije godine odvija vrlo brzo, jako je važno prepoznati tu bolest što prije kako bi se mogla zaustaviti ili što je moguće više usporiti. Konzekventnom terapijom moguće je čak i u naprednim stadijima postići poboljšanje funkcije. Zapravo još i danas dugo traje (prođu i godine) dok se ne dija gnosticira reumatski artritis. Pr ma podacima Njemačke lige za zaštitu od reume u 80% slučajeva posljedične štete se izbjegnu ako se s terapijom počne u ranom stadiju.

Dijagnoza reumatoidnog artritisa se postavlja na osnovu tegoba i općeg stanja pacijenta, stanja zgloba, laboratorijskih vrijednosti i snimaka. Tu ponekad nije lako postaviti granicu s artrozom.

Stadiji reumatoidnog artritisa

 Stadij 1-Svakodnevne aktivnosti u poslu i slobodnom vremenu nisu ograničene.

Stadij 2-Briga o samome sebi (odijevanje, skidanje odjeće, jelo, njega tijela) i poslovne aktivnosti mogu se obavljati bez ograničenja, ali aktivnosti slobodnog vremena ograničeno.

Stadij 3-Briga o samome sebi moguća je bez ograničenja, ali su poslovne i aktivnosti slobodnog vremena znatno ograničene.

Stadij 4 -Sve aktivnosti su ograničene.

Dijagnoza i terapija reumatoidnog artritisa pretpostavlja veliko iskustvo. Približno potpun prikaz terapeutskih strategija artritisa uvelike bi nadmašio okvire ovog članak. Pored medikamentnog liječenja - isto kao i kod artroze - neobično je važno kretanje čak i kad izaziva bolove. Svejedno da li je to artroza ili artritis: zglobove treba gibati i pokretati, inače '"zahrđaju". Samo kad se zglobovi pokreću, hrskavica može dobiti potrebne hranjive tvari.

Izvor: izvadak iz knjige M. Krieger "Artroza-Uzroci, dijegnoza i terapija"